

Trestná činnost v souvislosti s veřejnými zakázkami

Práce se věnuje trestné činnosti v souvislosti s veřejnými zakázkami. Zadávání veřejných zakázek představuje velmi komplexní a organizovanou činnost, při jejímž trestněprávním posuzování však nelze na základě dosavadní doktríny spolehlivě dojít k uspokojivým výsledkům. Primárním cílem práce je proto identifikace rolí a rozsahu trestní odpovědnosti jednotlivých aktérů rozhodovacího procesu veřejné správy a na tomto základě učinění rozboru, která typová jednání týkající se zadávání veřejných zakázek mohou být podle zvláštní části trestního zákoníku postihována. Význam efektivního postihování trestných činů týkajících se veřejných zakázek přitom vyplývá již ze skutečnosti, že veřejné zakázky dlouhodobě tvoří více než desetinu hrubého domácího produktu.

Pro snazší orientaci čtenáře byla zvolena formální struktura tak, aby se podle možností co nejvíce blížila standardní trestněprávní nauce o znacích trestného činu. Konkrétně pak jsou kapitoly členěny na jednání ve veřejné správě, jeho trestněprávní relevanci, následek ve veřejné správě, subjekt, subjektivní stránku, okolnosti vylučující protiprávnost a nakonec skutkové podstaty trestných činů souvisejících s veřejnými zakázkami.

Z věcného hlediska práce postupně rozděluje role aktérů rozhodovacího procesu veřejné správy na základě výkladu činěného v jednotlivých kapitolách práce, a to nejprve podle trestněprávní relevance jejich typových jednání, následně z hlediska trestné součinnosti a nakonec, v případě zavinění, podle jednotlivých stupňů rozhodovacího procesu. Trestněprávní relevance jednání ve veřejné správě je nejdříve dělena podle toho, zda bylo jednání učiněno v rámci „záměrové“ části rozhodovacího procesu veřejné správy, lze říci také části politické, anebo zda bylo učiněno v rámci části „realizační“, označované také za část hospodářskou či výkonnou. Následně práce podle různých hierarchických stupňů rozhodovacích procesů veřejné správy popisuje možnosti jejich trestněprávní kvalifikace z hlediska samostatného pachatelství a trestné součinnosti. Nakonec jsou v rozhodovacím procesu veřejné správy identifikovány tři typové role (stupně) rozhodovacího procesu, a to role referenta, odborného vedení a vedení politického, na jejichž základě představuje tři konstrukty pro posuzování zavinění v rozhodovacím procesu veřejné správy. Na těchto obecných východiscích trestněprávního posuzování jednání ve veřejné správě jsou následně rozebrány jednotlivé znaky skutkových podstat trestných činů bezprostředně souvisejících se zadáváním veřejných zakázek, konkrétně trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 TZ, trestného činu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 TZ

a nakonec trestného činu pletich při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 TZ.

Za hlavní přínos práce lze považovat doplnění teoretického aparátu o první základní pravidla komplexního posuzování trestní odpovědnosti v rozhodovacích procesech veřejné správy. Z aplikačního hlediska pak značný přínos představuje skutečnost, že teoretické závěry práce jsou ilustrovány četnými příklady ze soudní praxe na základě detailní analýzy rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. Nakonec práce nabízí též legislativní náměty pro inspiraci, zejména, ovšem nikoli výlučně, když v rámci rozboru znaků skutkových podstat trestných činů upozorňuje na zásadní problémy současné právní úpravy.

Klíčová slova

trestní odpovědnost; veřejné zakázky; rozhodovací proces;